

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 48/20
Люксембург, 23 април 2020 г.

Решение по дело C-507/18
NH/Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford

Хомофобските изявления представляват дискриминация в областта на заетостта и професиите, когато са направени от лице, което има или може да бъде възприето като имащо решаващо влияние върху политиката на работодател по наемане на работа

В такъв случай националното право може да предвиди, че сдружение има процесуална легитимация да предяви иск за обезщетение за вреди, дори когато не може да бъде идентифицирано конкретно увредено лице

В решение Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18), постановено на 23 април 2020 г., Съдът приема, че изявленията, направени от лице по време на аудио-визуално предаване, че никога не би наело, нито би работило с лица с определена сексуална ориентация в предприятието си, попадат в материалното приложно поле на Директива 2000/78¹ (наричана по-нататък „Директивата за борба с дискриминацията“), и по-специално на понятието „условия за достъп до заетост [...] или упражняване на занятие“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от тази директива, дори когато към момента на извършване на изявленията не се провежда, нито е планирана процедура по наемане на работа, стига обаче връзката между тези изявления и условията за достъп до заетост или упражняване на занятие в това предприятие да не е хипотетична.

В случая по време на интервю в радиопредаване адвокат заявява, че не желае да наема, нито да работи с хомосексуалисти в кантората си. Като счита, че адвокатът е направил изявления, които представляват дискриминация, основана на сексуалната ориентация на работници, адвокатско сдружение, което предоставя съдебна защита на лесбийки, гей, бисексуални, транссексуални и интерсексуални лица (ЛГБТИ), предявява срещу него иск за обезщетение. Тъй като жалбата е уважена в първоинстанционното производство и решението е потвърдено във въззивното производство, адвокатът подава касационна жалба срещу въззивното решение пред Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия). Тогава последният отправя до Съда преюдициално запитване относно тълкуването на понятието „условия за достъп до заетост [...] или упражняване на занятие“ по смисъла на Директивата за борба с дискриминацията.

След като припомня, че това понятие изисква самостоятелно и еднакво тълкуване и не може да бъде предмет на стеснително тълкуване, Съдът го тълкува, като се позовава на решение Asociația Accept².

Така, наред с другото, Съдът подчертава, че изявления, които внушават съществуването на хомофобска политика на наемане на работа, попадат в обхвата на понятието „условия за достъп до заетост [...] или упражняване на занятие“, дори да са направени от лице, което няма правомощия да наема на работа, стига да съществува нехипотетична връзка между тези изявления и политиката на работодателя по наемане на работа.

¹ Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2000 г., стр. 16). В уредената от нея област тази директива конкретизира общия принцип за недопускане на дискриминация, закрепен понастоящем в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

² Решение на Съда от 25 април 2013 г., Asociația Accept (C-81/12, прессъобщение № [52/13](#)).

Наличието на такава връзка трябва да се преценява от националните юрисдикции въз основа на всички обстоятелства, които характеризират посочените изявления. В това отношение релевантни са по-специално статутът на автора на изявленията и качеството, в което ги е направил, от които трябва да личи, че той има или може да бъде възприет като имащ решаващо влияние върху политиката на работодателя по наемане на работа. Националните юрисдикции трябва да вземат предвид също така естеството и съдържанието на съответните изявления, както и контекста, в който са направени, и по-специално дали имат публичен или частен характер.

Според Съда фактът, че това тълкуване на понятието „условия за достъп до заетост [...] или упражняване на занятие“ може да доведе до евентуално ограничаване на упражняването на свободата на изразяване на мнение, не го поставя под съмнение. В това отношение Съдът припомня, че свободата на изразяване на мнение не е абсолютно право и упражняването му може да е предмет на ограничения, стига те да са предвидени в закон и да зачитат основното съдържание на това право, както и принципа на пропорционалност. Този принцип изисква да се провери дали ограниченията са необходими и дали действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора. В случая тези условия са изпълнени, като се има предвид, че ограниченията произтичат пряко от Директивата за борба срещу дискриминацията и се прилагат единствено за постигането на нейните цели, а именно да се гарантира принципът на равно третиране в областта на заетостта и професиите и да се постигне високо ниво на заетост и социална закрила. Освен това намесата в упражняването на свободата на изразяване на мнение не надхвърля необходимото за постигане на целите на посочената директива, като се забраняват само изявленията, които представляват дискриминация в областта на заетостта и професиите. Също така произтичащите от Директивата за борба с дискриминацията ограничения са необходими, за да се гарантират правата в областта на заетостта и професиите на посочените в тази директива лица. Всъщност самата същност на закрилата, предоставена от посочената директива в областта на заетостта и професиите, би могла да се превърне в илюзорна, ако изявленията, които се вписват в понятието „условия за достъп до заетост [...] или упражняване на занятие“ по смисъла на същата директива, не попадат в нейното приложно поле, поради това че са направени в рамките на развлекателно аудио-визуално предаване или че представляват израз на лично мнение на техния автор.

Накрая, Съдът постановява, че Директивата за борба с дискриминацията допуска италианската правна уредба, съгласно която адвокатско сдружение, чийто предмет на дейност по устав е да осигурява съдебна защита на лица с определена сексуална ориентация и да насърчава зачитането на културата и спазването на правата на тази категория лица, автоматично е процесуално легитимирано — поради този предмет на дейност и независимо от евентуалната му стопанска цел — да започне съдебно производство за осигуряване на спазването произтичащите от тази директива задължения и евентуално да получи обезщетение, когато са налице действия, които могат да представляват дискриминация, по смисъла на посочената директива, по отношение на посочената категория лица, но не може да се идентифицира конкретно увредено лице.

В това отношение Съдът уточнява, че макар Директивата да не задължава държавите членки да признаят на сдружение като разглежданото в главното производство такава процесуална легитимация, когато не може да бъде идентифицирано конкретно увредено лице, тя предвижда възможността тези държави да приемат или поддържат разпоредби, които са по-благоприятни за защитата на принципа за равно третиране от разпоредбите, които се съдържат в нея. Следователно държавите членки, които са направили този избор, трябва да решат при какви условия едно сдружение може да започне съдебно производство за установяване на наличието на дискриминация и да я санкционира. По-конкретно те трябва да определят дали стопанската или нестопанската цел на сдружението трябва да оказва влияние върху преценката на активната му процесуална легитимация в такива случаи и да уточнят предметния обхват на такова производство, и по-специално санкциите, които могат да бъдат наложени в него, като в съответствие с член 17 от Директивата за

борба с дискриминацията тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, включително когато няма увредено лице, което може да бъде идентифицирано.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293